

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.562/2010/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. november hó 25. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A sikkasztás büntette miatt a terhelt ellen indult büntető ügyben a terhelt meghatalmazott védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálván, a Szegedi Városi Bíróság 7.B.1.652/2007/34. számú ítéletét és a Csongrád Megyei Bíróság 2.Bf.747/2009/6. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szegedi Városi Bíróság a 2009. április 6. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 7.B.1752/2007/34. számú ítéletében a terhelt bűnösségét folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntettségében (Btk. 317. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pontja és (5) bekezdés b) pontja) állapította meg és ezért őt 400 napi tétel, napi tételenként 400 forint, összességében 160.000.- forint pénzbüntetésre ítélte. Kötelezte kártérítés megfizetésére és a bűnügyi költség részbeni viselésére.

A városi bíróság elsőfokú ítélete történeti tényállásában rögzítette, hogy a terhelt egy korlátozott felelősségű társaság gumiszerviz telephelyének vezetője volt, ahol személy- és

tehergépkocsi gumiabroncsok értékesítésével foglalkoztak. A telephelyvezető feladatkörébe tartozott többek között a közvetlen értékesítés, a raktár és a pénztár kezelése, illetve a kft. központja felé történő pénzügyi elszámolás, a raktárkezelési szabályzat szerint a telephelyen levő, a Kft. tulajdonát képező, rábízott árukészletért kizárólagos felelősséggel tartozott.

A kft. ügyvezetője, pénzügyi vezetője és az egyik ügyfélszolgálat munkatársa a fenti telephelyen leltárt tartott, amikor is egy leltárív került kinyomtatásra, majd ennek alapján megtörtént a teljes árukészlet tételes leltározása. A leltározás során megállapítást nyert, hogy több gumiabroncs hiányzik a készletből, azonban pontos ellenőrzést tartani nem lehetett, mert a telephely számítógépén levő készletadatok a leltár során ismeretlen körülmények között kitörlődtek. Ezt követően a terhelt egy általa írt papírt adott át az ellenőrzést végzőknek és közölte, hogy az azon szereplő 34 darab gumiabroncs közül 32 darabot egy általa ismeretlen jugoszláv állampolgárságú személynek adott el, aki a vételárat egy későbbi időpontban fogja kifizetni. Időközben a Kft. központi számítógépes nyilvántartása alapján megállapítást nyert, hogy a tételes leltárhiány a telephelyen 50 darab gumiabroncs és 4 darab felni.

A terhelt a fentiekben írt alkalmazása alatt folyamatosan, pontosabban meg nem határozható időszakban és időpontokban a telephelyről rábízott gumiabroncsokat rendszeres haszonszerzésre törekedve eltulajdonította, mindösszesen 34 darabot 381.336.- forint értékben oly módon, hogy azokat az eljárás során ismeretlenül maradt személyeknek értékesítette és az azért kapott ellenértékkel sajátjaként rendelkezett. Az értékesítésére - szabályosan - megrendelőlap, munkalap, számla kiállítását követően kerülhetett volna sor és az értékesítésből befolyt vételárat a kft. pénztárába kellett volna befizetnie. A bűncselekménnyel a Kft.-nek ily módon okozott 381.336.- forint kár az eljárás során nem térült meg.

A Csongrád Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság, a 2009. november 9. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 2.Bf.747/2009/6. számú végzésében az ügyben bejelentett ellentétes irányú fellebbezéseket elbírálva, a városi bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a terhelt által fizetendő illeték összegét helyesbítette.

A megyei bíróság az elsőfokú ítélet tényállását azzal egészítette ki, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az sem nyert bizonyítást, hogy a tényállásban részletezett gumiabroncsokat meghaladóan a vádiratban írt gumiabroncsokkal és felnikkel a terhelt sajátjaként rendelkezett volna. Egyéb tekintetben a megyei bíróság a városi bíróság ítéletének tényállását hiánytalannak

tekintette, ezért azt az ismertetett kiegészítéssel határozatának alapjául elfogadta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt. Indítványát a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjaira alapította. Egyrészt arra hivatkozott, hogy a terhelt bűnössége megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor, másrészt vitatta a cselekmény minősítését és a téves minősítés mellett törvénysértő büntetés kiszabását sérelmezte. Álláspontja szerint a terhelt a gumiabroncsok ellenértékén tulajdont szerzett, mivel az a fizetése volt. A védő e tényen alapulóan hivatkozott a szándékosság hiányára és a terhelt tévedésére is, és a cselekmény társadalomra veszélyességet is vitatta. A bűnösség vitatása mellett a cselekmény üzletszerűen elkövetettkénti minősítését és a minősítésen keresztül a kiszabott büntetést is kifogásolta. Álláspontja szerint a helyes minősítés mellett intézkedés alkalmazása is elégséges lett volna.

A Legfőbb Ügyészség BF.1723/2010. számú átiratában a terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. A törvényben kizártnak tekintette az indítványt abban a részében, amelyben az az ítéleti tényállástól eltérő tényadatokon alapult, ugyanakkor a minősítést támadó felvetést alaptalannak tartotta, mivel az alapul szolgáló tényállás a rendszeres anyagi haszonszerzés érdekében történő értékesítés megállapítását megalapozza. Ez az üzletszerűség megállapításának kellő alapja. Összességében az átirat a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatok hatályában tartására tett indítványt.

A Legfelsőbb Bíróság nyilvános ülésén a védő a felülvizsgálati indítványban foglaltakat fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy a terheltnek sikkasztási szándéka nem volt, a gumiabroncsok ellenértékeként befolyt összeg a terhelt fizetéseként a tulajdonába került, ez pedig a bűncselekmény megállapítását kizárja. Erre tekintettel a terhelt felmentését, bűnösség megállapítása esetén az üzletszerűség, mint minősítő körülmény mellőzését és intézkedés alkalmazását kérte.

A Legfőbb Ügyészség képviselője írásban kifejtett álláspontjukat a védő perbeszédét követően is fenntartotta. a terhelt ártatlanságát hangsúlyozta.

A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa részben a törvényben kizárt, részben pedig alaptalan.

A felülvizsgálati eljárás alapvető szabályát képezik a Be. 423. § (1) bekezdésében foglaltak, mely szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az

irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. Mindez azt jelenti, hogy a védő által is hivatkozott Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti jogkérdések kizárólag a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatban rögzített tényállással összhangban támadhatók. Érdemben ezért a Legfelsőbb Bíróság nem vizsgálta, hogy a gumiabroncsok befolyó ellenértéke a terhelt fizetéseként az ő tulajdonába került volna, és így őt befizetési kötelezettség nem terhelte. A felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat ugyanis - részletes indokoláson alapulóan - rögzíti, hogy a terhelt ezzel kapcsolatos védekezését nem fogadta el. Az ítélet azt tartalmazza, hogy a terhelt 2004. januárjától márciusáig terjedő időszakban a telephely rábízott készletéből 34 darab, összesen 381.336.- forint értékű gumiabroncsot eltulajdonított, és azokat értékesítette, a befolyó ellenértéket a pénztárba nem fizette be.

Az irányadó tényállást tekintve a terhelt bűnösségének megállapítása törvényes, a terhelt bűnösségét vitató, ellentétes tényadatokon alapuló jogkérdések a felülvizsgálat idézett szabályai miatt nem vizsgálhatók.

Nem vezethetett eredményre a védő felülvizsgálati indítványa a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapított részében sem, noha a védő alappal mutatott rá az üzletszerűség megállapításának megalapozatlan voltára. A hivatkozott törvényhely értelmében ugyanis a bűncselekmény törvénysértő minősítése nem önmagában, hanem kizárólag törvénysértő jogkövetkezmény alkalmazása mellett képez felülvizsgálati okot. A terhelt cselekményének jogerős határozat szerinti minősítése a Be. 317. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára tekintettel, az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő nagyobb értékre, üzletszerűen elkövetett sikkasztás büntette. Az irányadó büntetési tétel egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés. Az üzletszerűség kiesése esetén a cselekmény a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülne, nagyobb értékre elkövetett sikkasztás büntetteként, melynek büntetési tétele 3 évig terjedő szabadságvesztés. Az alkalmazott pénzbüntetés kiszabására mindkét törvényhely alapul vétele mellett, az úgynevezett enyhítő szakasz alkalmazásával kerülhet csak sor, márpedig az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott pénzbüntetés törvénysértően súlyos büntetésnek az elkövetés valamennyi körülményét figyelembe véve nem tekinthető.

A védőnek az üzletszerűség megállapítását megkérdőjelező álláspontjával a Legfelsőbb Bíróság annyiban értett egyet, hogy az irányadó tényállásban rögzítettek az üzletszerűség, mint minősítő körülmény megállapításához nem elégségesek. Amikor ugyanis a városi bíróság azt rögzítette, hogy a terhelt pontosabban meg nem határozható időpontokban a rábízott gumiabroncsokat rendszeres haszonszerzésre törekedve eltulajdonította oly módon, hogy azokat

ismeretlenül maradt személyeknek értékesítette és a kapott ellenértékkel sajátjaként rendelkezett, tulajdonképpen csak a törvényszöveget idézte és a konkrét elkövetési körülmények részletezésével adós maradt. A Legfelsőbb Bíróság már több döntésében is rámutatott, hogy az üzletszerűség megállapításának alapjául szolgáló és a rendszeres haszonszerzésre törekvést alátámasztó tények tényállásbeli rögzítése e minősítő körülmény megállapításához mellőzhetetlen. A jelen esetben ez teljes mértékben elmaradt.

A másodfokon eljáró megyei bíróság pedig - korábbi álláspontjához képest következetlenül - ezt annak ellenére nem kifogásolta, hogy az ügyben korábban hozott elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező végzésében (2.Bf.190/2007/6.) maga rögzítette:

"Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a vádlott rendszeres haszonszerzésre törekedve követte el a bűncselekményt, ezt alátámasztó adat azonban az iratok között nem található."

A kifejtettekből következően a terhelt cselekménye üzletszerűen elkövetettkénti minősítése törvényesnek nem tekinthető, azonban a korábban részletezettek értelmében a Legfelsőbb Bíróság pusztán ennek megállapítására szorítkozhat, a jogerős érdemi határozat megváltoztatása - az alkalmazott jogkövetkezmény eltérő minősítés melletti törvényes voltára tekintettel - nem kerülhet szóba.

A Legfelsőbb Bíróság a kifejtettekre figyelemmel a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki. A Be. 418. § (3) bekezdése alapján minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2010. november 25.

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k.
előadó bíró, Dr. Csere Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bíróági ügyintéző
Kné